

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/299/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2711208009
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2711208009.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Ľubice Spálovej a JUDr. Magdalény Krajčovičovej v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, proti odporcovi: F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. S. XXX, o zaplatenie 759,51 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 5. apríla 2012, č.k. 2C/186/2011 - 24, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Oporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa odporcovi uložil zaplatiť navrhovateľovi 544,37 eur spolu s úrokom z omeškania 0,024 % denne od 10.6.2009 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania vo výške 45,50 eur, všetko v mesačných splátkach po 25 eur, ktoré sú splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám žalobcu počnúc dňom právoplatnosti rozsudku tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne citáciou ust. § 2 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, § 39, § 451 ods. 1, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako i ust. § 160 ods. 1 O.s.p. Súd dospel k záveru, že podľa tvrdenia žalobcu účastníci uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere. Na preukázanie tohto tvrdenia predložil súdu vyplnený a potvrdený zmluvný formulár, podľa ktorého bol žalovanému poskytnutý klasický úver na nákup určeného tovaru, k tomu v predtlačenom znení zmluvy navyše žalovaný „požiadala“ o úverový rámec. Z predloženej listiny však možno bez pochyb ustáliť iba to, že účastníci konania dňa 10.10.2007 uzavreli individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere na nákup tovaru, ktorou navrhovateľ ale vopred vnútil odporcovi ako konajúcej osobe aj iný úkon, než ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Ako totiž vyplýva z daného predtlačeneho formulára, podpisom želaner zmluvy nútene uzavrel aj zmluvu o revolvingovom úvere, čo je ale absolútne iný právny vzťah. Takýto postup žalobcu súd považuje za nekalú praktiku. Ak veriteľ týmto spôsobom na základe takejto vnútenej „žiadosti“ plní a tento postup považuje za uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by tento záväzkový vzťah bol individualizovaný so všetkými náležitosťami, ako ich vyžaduje ustanovenie § 4 ods. 1, 2 zák. o spotrebiteľských úveroch, nebola dodržaná predpísaná písomná forma a preto je takáto zmluva neplatná. Táto tzv. zmluva neobsahuje dohodu strán o výške úroku z úveru, ani výške úroku z omeškania, ani podmienky vrátenia úveru - výšku splátok, splatnosť atď. Plnenie, ktoré má žalovaný vrátiť, možno preto uplatňovať iba z titulu bezdôvodného obohatenia. Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne

v plnom rozsahu, nárok navrhovateľa bol oprávnený iba vo výške kladného rozdielu celkovej sumy odporcom prečerpaných peňažných prostriedkov a celkovej sumy vrátených splátok, teda 544,37 eur a vo zvyšku súd návrh na nároku na istine zamietol. Tiež súd vyhovel nároku na úrok z omeškania, keďže k omeškaniu dlžníka - žalovaného tu preukázateľne došlo a ktorý si uplatnil navrhovateľ (vo výške 0,024% denne) v zákonom prípustnej výške (8,76% ročne). Vzhľadom na výšku uložennej povinnosti a návrh odporcu, mu súd povolil vykonať peňažné plnenie v splátkach, pričom ich výšku určil s prihliadnutím na jeho možnosti, aby bol schopný ich platiť. Pokiaľ sa však omešká so zaplatením čo i len jednej splátky, stane sa splatnou mu uložená povinnosť v celosti. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 3 O.s.p., keď navrhovateľ mal neúspech len v nepatrnej časti.

Proti tomuto rozsudku v jeho zamietajúcej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania podal odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že jeho návrhu v celom rozsahu vyhovie a zaviazže odporcu k úhrade nárokovanej dlžnej sumy spolu s trovami prvostupňového a odvolacieho konania. Ako odvolací dôvod uviedol, že súd prvého stupňa v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. dospel na základe vykonaných dôkazov k neprávny skutkovým zisteniam a v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že zákon nezakazuje možnosť, aby na základe jednej písomnej úverovej zmluvy bolo dojednaných viacero úverov. Pokiaľ odporca nesúhlasil s obsahom úverovej zmluvy a úverovými podmienkami, mohol zmluvu nepodpísať, čo evidentne neurobil. Zdôraznil, že zmluva o revolvingovom úvere má odloženú účinnosť až na budúcnosť, a to uskutočnením aktivácie karty, uzatvorením revolvingovej zmluvy tak priamo práva a povinnosti odporcovi nevznikli. Spolu s kartou odporcovi boli zasielané tiež predzmluvný formulár, informačná brožúrka spolu so sadzovníkom poplatkov. Spotrebiteľ má sám právo sa rozhodnúť, či daný produkt alebo ponuku využije a v prípade, že áno, je zodpovedný za svoje konanie. V danom prípade odporca vykonal prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a úver začal čerpať. Pri podpise zmluvy nebolo voči odporcovi vyvíjané žiadne násillie ani nepriamy nátlak, preto požiadavka platnosti právneho úkonu - existencia vôle - bola naplnená. Odporca bol plne spôsobilý na právne úkony, zmluvu podpísal dobrovoľne, plne si uvedomoval svoje záväzky zo zmluvy, je potrebné klásť dôraz na zodpovednosť spotrebiteľa, ktorý si má pred uzavretím zmluvy zväziť jej obsah a nespoľiehať sa len na ochrannú ruku štátu. Navrhovateľ nesúhlasí s kvalifikáciou uzatvorenia zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru ako nekalá praktika, jej uzatvorením nedošlo k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach, ani k žiadnej škode odporcu. K uzatvoreniu zmluvy došlo v zákonom požadovanej písomnej forme. Navrhovateľ odkazuje sa na úverové zmluvné podmienky, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou a predmetné údaje sú odporcovi známe aj z informačnej brožúrky. Dojednania v úverových zmluvných podmienkach sú rovnocenné s ostatnými zmluvnými dojednaniaми a majú rovnakú právnu moc a váhu ako dojednania uvedené na lícnej strane úverovej zmluvy. Žiadny právny predpis pritom neustanovuje kde má byť na listine zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený podpis. Vzhľadom na charakter revolvingového úveru, teda na skutočnosť, že navrhovateľ, ani odporca nemôžu vediať pri uzatváraní zmluvy určiť kedy a koľko z úveru bude čerpané, nie je možné presne stanoviť výšku poskytnutého úveru a definuje sa len výška úverového rámca. Pokiaľ ide o výšku splátok, odvolateľ poukázal na Hlavu 9 § 4 s tým, že sa rovná 4% z výšky dohodnutého úverového rámca. Pri počte splátok uviedol, že nie je ich možné vopred dohodnúť, vzhľadom a typ úveru a termíny splatnosti mesačnej splátky boli dohodnuté v Hlave 9 v § 4 vždy ku 20. dňu kalendárneho mesiaca. Výška poplatkov a výška úrokovej sadzby bola konkrétne stanovená v sadzovníku poplatkov, ktorý je súčasťou metodickéj príručky, ktorá bola prílohou úverovej zmluvy. Vzhľadom a uvedené odvolateľ uzavrel, že dotknutá úverová zmluva má písomnú formu a obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z.z., preto je platná.

Odporca navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže

napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v napadnutej časti v zmysle § 219 O.s.p.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na určenie výživného, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

Vychádzajúc z obsahu spisu, z odôvodnenia preskúmaného rozsudku i z obsahu odvolania podaného navrhovateľom je zrejmé, že samotná skutočnosť, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej si odporca nesplnil svoju povinnosť a navrhovateľovi časť čerpaného úveru nevrátil, rovnako ako ani to, že na predmetný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia právneho poriadku na ochranu spotrebiteľa, najmä zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom období, ako i § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nebolo medzi účastníkmi sporné. Sporným ale zostalo a zároveň to tvorilo predmet prieskumu odvolacieho súdu, či predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere má náležitosti predpísané Zákonom o spotrebiteľských úveroch a či teda navrhovateľovi vznikol voči odporcovi nárok na zaplatenie pohľadávok uplatnených zamietnutou časťou návrhu.

V zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Z obsahu úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi založenej v spise a úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., tvoriacich jej súčasť, bolo zistené, že podpisom tejto úverovej zmluvy zároveň účastníci uzatvorili zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v úverových podmienkach.

Podľa Hlavy 8 § 1 sa účastníci dohodli aj na uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, ktorý je klient oprávnený čerpať opakovane prostredníctvom úverovej karty, s dohodnutým úverovým rámcom vo výške 15.000,- Sk. Podľa Hlavy 8 § 2 účastníci dohodli, že úverovú kartu spolu s výzvou k jej aktivácii a metodickú príručku je spoločnosť oprávnená klientovi zaslať ak si bude riadne plniť svoje povinnosti. Neoddeliteľnou súčasťou metodickéj príručky je aktuálny sadzobník poplatkov a odmien. Podľa hlavy 9 § 4 klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k 20. dňu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom došlo k prvému čerpaniu. Výška pravidelnej mesačnej splátky bola dohodnutá vo výške 4% z výšky z dohodnutého úverového rámca revolvingového úveru l. platného ku dňu splatnosti danej splátky. Klient je povinný hradiť spoločnosti poplatky za poskytované služby, ktorých výška je daná sadzobníkom poplatkov platným v dobe vzniku poplatkovej povinnosti, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto úverovej zmluvy a ktorý je obsiahnutý v metodickéj príručke. V závere v Hlave 14 § 26 klient podpisom na úverovej zmluve potvrdil, že prevzal jeden z originálov úverovej zmluvy vrátane úverových podmienok, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou.

Z vyššie citovaných ustanovení zmluvy a úverových zmluvných podmienok vyplýva, že za neoddeliteľnú súčasť zmluvy boli jednoznačne prehlásené iba úverové zmluvné podmienky, ktoré zároveň odporca pri podpísaní zmluvy i prevzal. Za neoddeliteľnú súčasť úverových zmluvných podmienok bol prehlásený aj Sadzobník poplatkov, ktorý sa ale nachádza v metodickéj príručke, ktorá ale podľa obsahu úverových zmluvných podmienok nebol doručený odporcovi pri podpise zmluvy, a ktorú má veriteľ iba oprávnenie (nie povinnosť) zaslať až po tom, ako bude riadne plniť svoje povinnosti vyplývajúce z úverovej zmluvy, teda nie v čase uzavretia úverovej zmluvy.

Neboli žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je uzavretá medzi podnikateľom a spotrebiteľom, a že má navyše podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo

viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Teda spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu, teda zjavne v „kľude a bez časového stresu“ podľa svojej predstavy naformuloval, alebo zmluvný vzťah nevznikne. Neboli žiadne pochybnosti ani o tom, že za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu (porov. čl. 25 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie Mostaza Claro).

Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky na ochranu spotrebiteľa voči neprijateľným zmluvným podmienkam. Smernicu je potrebné aplikovať tiež vtedy, keď bola zmluva spísaná vopred a povinný (ako spotrebiteľ) nemohol mať žiadny vplyv alebo dosah na obsah jednotlivých ustanovení zmluvy. V zmysle článku 3 smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. Podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je neodvolateľne zaviazať spotrebiteľa k podmienkam, s ktorými sa skutočne nemohol oboznámiť pred uzavretím zmluvy, sú v smernici považované za nekalé. Podľa článku 5 smernice v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2.

Postup navrhovateľa, ktorý umiestnil uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere do vopred predpísaného textu, ktoré odporca nemohol ovplyvniť, resp. odmietnuť, súd prvého stupňa kvalifikoval správne ako nekalú prax. V tomto prípade sa dá usudzovať na nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa vstúpiť do iného zmluvného vzťahu (revolvingový úver) s navrhovateľom, ako bol primárne vo sfére jeho záujmu (získanie spotrebiteľského úveru). Z uvedeného postupu navrhovateľa potom plynie, že klient nemá inú možnosť, ako prijať zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru aj so zmluvou o revolvingovom úvere, ktorú ani nechce uzavrieť. Súd poukazuje aj na zrejmy nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle odporcu spätý so skutočnosťou, či vôbec odporca mal reálnu možnosť odmietnuť poskytnutie revolvingového úveru. V konečnom dôsledku z uvedenej úverovej zmluvy nevyplýva nič iné ako to, že odporca sa môže (má možnosť rozhodnúť sa) v budúcnosti dohodnúť s navrhovateľom o prípadnom revolvingovom úvere. Ak teda veriteľ týmto spôsobom písomný prísľub splní tým, že niekomu požičia peniaze a za zmluvu o úvere považuje súhlas s uzavretím zmluvy o revolvingovom úvere bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by tento záväzkový vzťah bol individualizovaný so všetkými náležitosťami, ktoré vyžaduje § 4 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, nebola dodržaná predpísaná písomná forma. Preto je takáto zmluva neplatná v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby bola zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá písomne. Vzhľadom na to, že súd považuje zmluvu za neplatnú, plnenie, ktoré má odporca vrátiť, možno priznať iba z titulu bezdôvodného obohatenia, tak ako správne uzavrel súd prvého stupňa.

Odvolačný súd sa stotožňuje aj so záverom prvostupňového súdu o len nepatrnom neúspechu navrhovateľa. To oprávňovalo prvostupňový súd na aplikáciu § 142 ods. 3 O.s.p.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny s použitím ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní mal úspech odporca, preto mu podľa § 142 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov konania voči neúspešnému navrhovateľovi, odporca si však náhradu trov odvolacieho konania

neuplatnil a z obsahu spisu mu ani žiadne trovy nevyplývajú, preto bolo dôvodné odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.